

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)



Ε Θ Ε Λ Ο Ν Τ Ι Σ Μ Ο Σ

Κείμενο 1

«Το εθελοντίζειν εστί φιλοσοφείν»

[1] Πώς θα μπορούσε άραγε να ορίσει κάποιος τον εθελοντισμό; Αποτελεί δράση, κίνημα ή κοινωνικό φαινόμενο; Το μόνο σίγουρο είναι ότι αλλάζει διαρκώς μεθόδους και κανόνες και η συγκεκριμένη αναπροσαρμογή, εναρμονίζεται καθαρά με τις ανάγκες και τις απαιτήσεις μιας κοινωνίας. Ο εθελοντισμός δε γνωρίζει σύνορα, είναι διαχρονικός και ποικιλόμορφος. Δε γνωρίζει από διαφορετικότητα, καταγωγή και ιδεολογικές συγκρούσεις. Αγκαλιάζει όλους τους ανθρώπους ανεξαιρέτως και διαμορφώνει μια στάση ζωής, απαλλαγμένη από μικρότητες, μισαλλοδοξία και συμφέροντα.

[2] Η εθελοντική δράση ενστερνίζεται ιδιαίτερες αξίες, όπως την ανιδιοτελή αγάπη, την αλληλεγγύη και την κοινωνική υπευθυνότητα. Αποτελεί μια ενσυνείδητη και ανιδιοτελή παροχή ανθρώπινης ενέργειας και υπηρεσιών. Φυσικά, ο κάθε άνθρωπος ανάλογα με την φυσιογνωμία του, τα προσόντα και τον ελεύθερο χρόνο, **που διαθέτει**, εκφράζει με διαφορετικό τρόπο αυτή την πηγαία ανάγκη για προσφορά.

[3] Εμβαθύνοντας, οι σημερινές κοινωνίες μαστίζονται από οικονομικές δυσχέρειες και έξαρση της ανεργίας, γεγονός, που πυροδοτεί τις ανισότητες και την κοινωνική πόλωση ανάμεσα στους οικονομικά εύρωστους και τους φτωχούς και μη προνομιούχους. Παράλληλα το φυσικό περιβάλλον πλήττεται ανεπανόρθωτα, με άμεσο αντίκτυπο στην ψυχική και σωματική υγεία των πολιτών. Η μετανάστευση λόγω πολέμων, φτώχειας και φυσικών καταστροφών καταστρατηγεί για ακόμα μία φορά τα ανθρώπινα δικαιώματα για ισότητα στην υγεία, την εκπαίδευση και την διαβίωση ανάμεσα σε αξιοπρεπής συνθήκες. Οι αναπτυσσόμενες χώρες εξακολουθούν να γίνονται θύματα εκμετάλλευσης της ιμπεριαλιστικής πολιτικής των οικονομικά ισχυρών κρατών. Μέσα στην ηθική αναλγησία, που επικρατεί, το μόνο **το οποίο γεννά ένα μήνυμα ελπίδας και αισιοδοξίας είναι το κίνημα του εθελοντισμού.**

[4] Ο εθελοντισμός στηρίζει και συντονίζει δράσεις για την προστασία του περιβάλλοντος. Δεν είναι λίγες οι περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες για την απορρύπανση περιοχών ή ακόμα για την αναδάσωση εκτάσεων, που έχουν υποστεί εμπρησμό. Περαιτέρω, εθελοντές ενεργοποιούνται και υποστηρίζουν κοινωνικά ευπαθείς ομάδες, γίνονται αιμοδότες, προσφέρουν τις ιατρικές τους γνώσεις αφίλοκερδώς και συμβάλλουν στη σωτηρία ανθρώπων, οι οποίοι έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές.

[5] Προς ενίσχυση των παραπάνω, ο εθελοντισμός λειτουργεί ως ηθικό αντίβαρο στην ανεπάρκεια του κρατικού μηχανισμού, για την εκχώρηση κονδυλίων ή βοήθειας σε ανθρώπους ευπαθείς που το έχουν άμεση ανάγκη. Συχνά, η αβελτηρία της γραφειοκρατίας δεν μπορεί να παρακαμφθεί, με αποτέλεσμα η εθελοντική δράση να αναλαμβάνει το δικό της ουσιαστικό ρόλο.

[6] Ποια είναι, λοιπόν, τα οφέλη που αποκομίζει ο ίδιος ο εθελοντής, πέραν των θετικών συνεπειών, τις οποίες απολαμβάνει εκείνος, που δέχεται την εθελοντική προσφορά; Η ηθική ανταμοιβή, που προκύπτει από αυτή την εμπειρία έρχεται να υπερκεράσει οποιαδήποτε μορφή οικονομικής ανταμοιβής. Ο εθελοντισμός ενισχύει τις επικοινωνιακές και κοινωνικές δεξιότητες των ανθρώπων. Επιπλέον, διευρύνει τους πνευματικούς ορίζοντες και καλλιεργεί τις ηθικές αξίες του σεβασμού, της ειλικρίνειας και της συνέπειας. Το άτομο αποκτά συνείδηση των υποχρεώσεων και των δικαιωμάτων του και έτσι καθίσταται ενεργός πολίτης. Έτσι ο εθελοντής απαλλάσσεται από προκαταλήψεις και απορρίπτει την αδικία και την ανισότητα.

[7] Εν κατακλείδι, η εθελοντική δράση ενδυναμώνει τους κοινωνικούς δεσμούς, δίνει νόημα και περιεχόμενο στη ζωή των ανθρώπων, που σχετίζονται με τέτοιου είδους δράσεις και θέτει τα θεμέλια για τη διαμόρφωση ενός καλύτερου αύριο. Ο εθελοντισμός είναι δείκτης πολιτισμού και ο πυρήνας μίας ευνομούμενης και δημοκρατικής κοινωνίας. Ο καθένας από εμάς μπορεί να κάνει τη διαφορά και να βοηθήσει την κοινωνία. Άλλωστε, τα αποθέματα αγάπης είναι ανεξάντλητα... Η αγάπη είναι ανεξάντλητη και οφείλουμε να τη διοχετεύσουμε στους γύρω μας και στους ανθρώπους που το έχουν πραγματικά ανάγκη....

Κείμενο 2

Την πόρτα ανοίγω το βράδυ

Την πόρτα ανοίγω το βράδυ,
τη λάμπα κρατώ ψηλά,
να δούνε της γης οι θλιμμένοι,
να 'ρθούνε, να βρουν συντροφιά.
Να βρούνε στρωμένο τραπέζι,

σταμνί για να πιει ο καημός
 κι ανάμεσά μας θα στέκει
 ο πόνος, του κόσμου αδερφός.
 Να βρούνε γωνιά ν' ακουμπήσουν,
 σκαμνί για να κάτσει ο τυφλός
 κι εκεί καθώς θα μιλάμε
 θα 'ρθει συντροφιά κι ο Χριστός.

Τάσος Λειβαδίτης, 1978

ΘΕΜΑ Α

A1. Να αποδώσετε συνοπτικά τα οφέλη του εθελοντισμού για τον άνθρωπο και την κοινωνία (**Κείμενο 1**).

Μονάδες 20

ΘΕΜΑ Β

B1. Να γράψετε στο τετράδιό σας δίπλα στον αριθμό της Στήλης Α το γράμμα από τη Στήλη Β που αντιστοιχεί στην ορθή απάντηση, με βάση το περιεχόμενο του **Κειμένου 1** (χωρίς αναφορά σε χωρία του κειμένου):

ΣΤΗΛΗ Α		ΣΤΗΛΗ Β	
1	Στη δεύτερη παράγραφο υποστηρίζεται ότι ο εθελοντισμός	α	διαμορφώνει μια στάση ζωής που εμφορείται από μισαλλοδοξία
		β	υποθάλλει τις ιδεολογικές συγκρούσεις
		γ	είναι ένα διεθνές κίνημα
		δ	δε συμβαδίζει με τις ανάγκες μιας κοινωνίας
2	Στη δεύτερη παράγραφο υποστηρίζεται ότι η εθελοντική δράση	α	αποποιείται ιδιαίτερες αξίες
		β	εκφράζει μία συγκρατημένη ανάγκη για προσφορά
		γ	αποτελεί ανυστερόβουλη παροχή υπηρεσιών
		δ	θεμελιώνει ιδιαίτερες αξίες
3	Στην τρίτη παράγραφο υποστηρίζεται ότι	α	ο επεκτατισμός των οικονομικά ισχυρών θυματοποιεί τις αναπτυσσόμενες χώρες
		β	η μετανάστευση διαφυλάττει τα ανθρώπινα δικαιώματα
		γ	η καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος δεν επιβαρύνει την ψυχική υγεία των πολιτών
		δ	η οικονομική δυσπραγία αμβλύνει τις ανισότητες
4	Στην έκτη παράγραφο υποστηρίζεται ότι ο εθελοντής	α	ασπάζεται τις στερεοτυπικές αντιλήψεις
		β	αποστασιοποιείται από τις ηθικές απαξίες
		γ	ανταμείβεται οικονομικά
		δ	περιστέλλει τους πνευματικούς του ορίζοντες

Μονάδες 12

B2. Να σχολιάσετε τον τίτλο του **Κειμένου 1** ως προς τη μορφή και την ανταπόκρισή του στο περιεχόμενο του κειμένου.

Μονάδες 6

B3. • «που διαθέτει» 2^η παράγραφος **Κειμένου 1**
• «το οποίο γεννά ένα μήνυμα ελπίδας και αισιοδοξίας είναι το κίνημα του εθελοντισμού» 3^η παράγραφος **Κειμένου 1**
Να προσδιορίσετε το είδος των αναφορικών προτάσεων και να δηλώσετε τη συντακτική τους λειτουργία.

Μονάδες 6

B4. Στην περίοδο λόγου που ακολουθεί να κάνετε τις αναγκαίες συντακτικές και λεξιλογικές αλλαγές, ώστε η έμφαση να δίδεται στην ενέργεια, και να επισημάνετε τις υφολογικές διαφορές που προκύπτουν: «Εν κατακλείδι, η εθελοντική δράση ενδυναμώνει τους κοινωνικούς δεσμούς, δίνει νόημα και περιεχόμενο στη ζωή των ανθρώπων, που σχετίζονται με τέτοιου είδους δράσεις και θέτει τα θεμέλια για τη διαμόρφωση ενός καλύτερου αύριο».

Μονάδες 6

B5. Να αξιολογήσετε επικοινωνιακά την ευρεία χρήση της ρηματικής διατύπωσης στην τέταρτη παράγραφο.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ Γ

Ποιο είναι το βασικό θέμα στο ποίημα; Με αναφορά 3 κειμενικών δεικτών να γράψετε το υποκειμενικό σας σχόλιο.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Δ

Σε μία επιστολή σας, 350-400 λέξεων, που αποστέλλετε στην Ευρωβουλή ως εκπρόσωποι της χώρας σας, να παρουσιάσετε, αξιοποιώντας στοιχεία από τα κείμενα αναφοράς, τους λόγους που καθιστούν αναγκαία την εκδήλωση πνεύματος εθελοντικής προσφοράς στις ημέρες μας και να καταδείξετε, στη συνέχεια, τρόπους μέσω των οποίων το σχολείο θα μπορούσε να συμβάλλει στην καλλιέργεια του εθελοντικού πνεύματος.

Μονάδες 30